UTRECHT BIJ1

Mondelinge vragen: Politiegeweld Blokkade A12

7 mei 2026

Vragen:

Op 25 april 2026 heeft een groep vreedzame demonstranten, waaronder leden van Extinction Rebellion, de A12 ten zuiden van De Meern geblokkeerd. Zij vroegen daarmee aandacht voor het beëindigen van fossiele subsidies, roofschulden en genocidale investeringen van de apartheidsstaat 'Israël'. Op beelden die breed zijn verspreid via sociale media is te zien dat de politie tijdens deze demonstratie disproportioneel geweld heeft toegepast, onder andere door middel van polsklemmen en neusklemmen. Ook is zichtbaar dat demonstranten hardhandig werden verplaatst. Dergelijke geweldsmiddelen mogen uitsluitend worden ingezet wanneer dit noodzakelijk en proportioneel is. Eerdere uitspraken van klachtencommissies binnen de politieorganisatie hebben gewezen op onrechtmatige inzet van met name polsklemmen bij vreedzame demonstraties. In 2025 riep de klachtencommissie in Amsterdam bovendien op om de Nederlandse geweldsinstructie beter in lijn te brengen met Europese mensenrechtennormen.

Tegen deze achtergrond heeft BIJ1 de volgende vragen:

1. Hoe beoordeelt de burgemeester de inzet van geweldsmiddelen door de politie tijdens de demonstratie van 25 april, in het licht van de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en het recht op vreedzaam protest?
2. Is de burgemeester bereid om deze specifieke inzet van geweld onafhankelijk te laten evalueren, en zo ja, op welke termijn en met welke waarborgen voor transparantie richting de raad?
3. Hoe wordt geborgd dat signalen over mogelijk disproportioneel geweld door politie, zoals in dit geval zichtbaar op beeldmateriaal en uit eerdere klachtenprocedures, worden meegenomen in de bestuurlijke aansturing en evaluatie?
4. Is de burgemeester bereid om, mede vanuit de ambitie van Utrecht als mensenrechtenstad, het initiatief te nemen tot aanscherping van lokale of landelijke landelijke geweldsinstructie zodat deze expliciet in lijn wordt gebracht met internationale mensenrechtenstandaarden?

Gesteld door:

- Alessia Gigliotti, BIJ1